

PM Rotel I (Dnr KS 2018/332)

Ta fram en heltäckande lägesbild av omfattningen av våldsbejakande extremism i Stockholm

Skrivelse av Lotta Edholm (L)

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelsen besvaras med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

I en skrivelse till kommunstyrelse beskriver Lotta Edholm (L) att det utifrån de lokala lägesbilderna i handlingsplanerna mot våldsbejakande extremism inte säkert går att veta att stadens bild av extremismen i Stockholm är rättvisande. Anledningen till detta är enligt skrivelsen att en central mall för handlingsplanerna saknas, vilket har inneburit en skillnad i utarbetandet av handlingsplanerna inom stadsdelsnämnder och facknämnder. Skrivelsen lyfter ett behov av att staden aktivt samlar in kunskap från förvaltningar, polis, skolor, civilsamhällesorganisationer med flera genom en central, stadsövergripande enkätundersökning. En sådan enkätundersökning har genomförts i Göteborgs stad i slutet av 2017. I skrivelsen föreslås att kommunstyrelsen beslutar att en enkätundersökning genomförs för att kartlägga omfattningen av den våldsbejakande extremismen i Stockholm, enligt Göteborgs stads modell.

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret konstaterar att flera av de åtgärder som tas upp i skrivelsen redan pågår och att Stockholms stad genomför enkätundersökningar för att kartlägga omfattningen av våldsbejakande extremism.

Mina synpunkter

Borgarrådet Edholm föreslår i en skrivelse att staden genomför en enkätundersökning i syfte att få fram en heltäckande bild av den våldsbejakande extremismen i Stockholm. Just kunskapsinsamlade, genom bland annat enkätundersökningar är en viktig del av stadens arbete mot den våldsbejakande extremismen och skrivelsens krav är redan tillgodosett i stadens ordinarie verksamhet.

Det kan med anledning av skrivelsens ganska konfrontatoriska ton vara på sin plats att notera att den borgerliga majoritet i vilken borgarrådet Edholm ingick i fram

till och med valförlusten 2014 aldrig för egen del initierade något stadsövergripande arbete mot våldsbejakande extremism. Likaså skedde det inga blocköverskridande kontakter eller överenskommelser på området. Jag är därför glad att konstatera att ambitionsnivån på detta område nu också höjts hos Liberalerna.

Stadens arbete mot våldsbejakande extremism är en angelägen verksamhet då den i grunden handlar om att värna det demokratiska styrelseskicket i vår stad och vårt land. Det handlar också om att trygga människor i deras vardag. Det arbetet pågår nu för fullt i våra stadsdelar och i våra fackförvaltningar. Kunskapen om den våldsbejakande extremismen har ökat betydligt inom vår organisation de senaste åren och det arbetet ska fortsätta. I linje med detta kommer också staden fortlöpande att arbeta för att i samarbete med Polis, Säkerhetstjänst och andra berörda myndigheter just skaffa oss en så heltäckande lägesbild av omfattningen av våldbejakande extremism i vår stad som möjligt.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelsen besvaras med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 19 april 2018

KARIN WANNGÅRD

Bilaga

Skrivelsen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Joakim Larsson (M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Föredragande borgarråds förslag till beslut avslås.
2. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att genomföra en enkätundersökning för att kartlägga omfattningen av den våldsbejakande extremismen i Stockholm enligt Göteborgs stads modell.
3. Därutöver anføres följande.

För att säkra våra invånares trygghet mot hot från våldsbejakande extremister krävs såväl polisiära som sociala insatser. Arbetet mot våldsbejakande extremism handlar om att arbeta mot samtliga de hot som SÄPO bedömer kan skada demokratin: extremistisk islamism, vit makt-miljön och den så kallat autonoma vänstern. Stockholms stad står inför stora utmaningar framöver och därför måste vi, tillsammans med berörda parter och relevant sakkunskap, arbeta med tydliga strukturer och insatser. Arbetet måste baseras på kunskap.

Stadens arbete mot våldsbejakande extremism fastställdes av kommunfullmäktige den 16 maj 2016 som riktlinjer till stadens trygghets och säkerhetsprogram. Om vi hade styrt hade hela processen sett annorlunda ut från början, från antagandet av den stadsövergripande strategin mot våldsbejakande extremism till att de lokala handlingsplanerna skulle ha utgått från en central mall som skulle ha upprättats utifrån Forsvarshögskolans (FHS) expertis.

Att metoden för insamling av kunskap om problemets uppfattning inte slagits fast utifrån en central mall gör att vi riskerar att missa sådant vi behöver veta för att framgångsrikt arbeta

mot våldsbejakande extremism. Därför har vi föreslagit att göra som Göteborgs stad, och genomföra en samlad undersökning där också samarbetspartners och civilsamhällesrepresentanter ingår.

Vi värdesätter breda och blocköverskridande överenskommelser i strategiskt viktiga frågor för staden. Vi har upprepade gånger under mandatperioden visat god vilja i att gemensamt driva arbetet mot våldsbejakande extremism framåt. Men det konkreta resultatet i form av ett skärpt, stärkt och professionaliserat systematiskt arbete mot våldsbejakande extremism uteblir alltjämt.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin och Johanna Sjö (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottner (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

I en skrivelse till kommunstyrelse beskriver Lotta Edholm (L) att det utifrån de lokala lägesbilderna i handlingsplanerna mot våldsbejakande extremism inte säkert går att veta att stadens bild av extremismen i Stockholm är rättvisande. Anledningen till detta är enligt skrivelsen att en central mall för handlingsplanerna saknas, vilket har inneburit en skillnad i utarbetandet av handlingsplanerna inom stadsdelsnämnder och facknämnder. Skrivelsen lyfter ett behov av att staden aktivt samlar in kunskap från förvaltningar, polis, skolor, civilsamhällsorganisationer med flera genom en central, stadsövergripande enkätundersökning. En sådan enkätundersökning har genomförts i Göteborgs stad i slutet av 2017. I skrivelsen föreslås att kommunstyrelsen beslutar att en enkätundersökning genomförs för att kartlägga omfattningen av den våldsbejakande extremismen i Stockholm, enligt Göteborgs stads modell.

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 4 april 2018 har i huvudsak följande lydelse.

För att säkerställa Stockholms stads förmåga att förebygga och försvåra våldsbejakande extremism i staden beslutade kommunfullmäktige i maj 2016 om stadsövergripande riktlinjer mot våldsbejakande extremism. I kommunfullmäktiges budget 2018 framgår att implementeringen av de beslutade riktlinjerna ska fortsätta.

Stockholms stads arbete mot våldsbejakande extremism berör en stor del av stadens verksamheter. Den centrala samordnaren mot våldsbejakande extremism arbetar stadsövergripande med att utveckla och implementera stadens arbete. Arbetet genomförs i nära samverkan med stadens förvaltningar och bolag samt med berörda aktörer. Alla stadsdelsnämnder samt social-, utbildnings-, arbetsmarknads-, kultur- och idrottsnämnden har utsedda samordnare samt lokala handlingsplaner för arbetet mot våldsbejakande extremism. Under ledning av den centrala samordnaren träffas ett stadsövergripande nätverk regelbundet för att diskutera form och innehåll i handlingsplanerna, lokal lägesbild, lämpliga aktiviteter kopplat till lägesbilden och utveckling av arbetssätt.

För att bygga en långsiktig struktur för stadens arbete mot våldsbejakande extremism genomförs en anpassning och utveckling av befintliga kommunala verksamheter utifrån existerande kunskap och forskning. För att nå framgång i arbetet är en strukturerad samverkan mellan staden, polisen, civilsamhället och andra nyckelaktörer av vikt. Samverkansarbetet utgår från lokala lägesbilder och lokala förutsättningar.

I arbetet med lokala kartläggningar och lokala lägesbilder till handlingsplaner för 2017 har stadsledningskontoret i samråd med nämnderna tagit fram ett underlag som stöd för den lokala kartläggningen. En del i det kartläggningsarbete som nämnderna genomför omfattar enkätutskick till lokala aktörer som t.ex. skola, socialtjänst, fritidsverksamhet, m.fl. Därutöver har andra lokala verksamheter, såsom stiftelser, bostadsrättsföreningar, bostadsbolag och religiösa samfund tillfrågats om de kommit i kontakt med våldsbejakande extremism och i så fall hur. Utbildnings-, arbetsmarknads- och idrottsnämnderna har bistått stadsdelsnämnderna i arbetet genom att inhämta information från respektive verksamhet. Särskild vikt läggs också

vid information från polisen. Kartläggningen ska ligga till grund för den lokala lägesbilden som i sin tur ligger till grund för vilka åtgärder och vilken verksamhet som ska bedrivas. Det är viktigt att de åtgärder som föreslås ligger inom ramen för stadens verksamhetsområde. Andra aktörers åtgärder kan diskuteras i samverkan.

Förutom samverkan kring de lokala kartläggningarna genomförs stadsövergripande utbildningar för att säkerställa att stadens anställda har tillräcklig kunskap för att identifiera eventuella uttryck för våldsbejakande extremism. Under hösten 2017 genomfördes en grundutbildning som nådde 1700 av stadens anställda. Ytterligare tillfällen för grundutbildning planeras. Dessutom förbereds en juridisk vägledning som ska ge stöd till medarbetare vid oro för individer i risk för radikalisering.

Stadsledningskontoret kan konstatera att flera av de åtgärder som tas upp i skrivelsen redan pågår och att Stockholms stad genomför enkätundersökningar för att kartlägga omfattningen av våldsbejakande extremism.

Stadsledningskontoret anser med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande att skrivelsen är besvarad.